

otrok, kako naj šola deluje v soglasju z domačo hišo i. dr. Marsikatera točka v novem šolskem in učnem redu pa je bolj podobna pobožni želji nego ukazu. Važna pa je točka o učni metodi, glede katere ima učiteljstvo po novem učnem redu popolno prostost; s tem je izpolnjena končno želja, ki jo je učiteljstvo že zdavna gojilo. Točke o verskih vajah, kakor 8, 9, 10, bodo pač duhovščino lahko popolno zadovoljile, ne pa tako učiteljstva. Gosp. predsednik poziva nato društvenike, da pošiljajo pismenim potom svoje želje in navsvete k izvedbam novega šolskega učnega reda tozadevnemu odseku poročevalcev. G. tov. Šmid predlaga, naj javi vsak zadevne želje društvenemu predsedniku, ki jih izroči in dopošlje dotičnim odsekovim poročevalcem. Sprejeto. Ker ni bilo drugih nasvetov, zaključí g. predsenik zborovanje opoldne, želeč, da se tudi pri prihodnjem zborovanju zglaší kdo drugi k besedi o novem učnem redu. Prihodnje zborovanje bo dne 6. prosinca 1906 v Slovenj Gradcu.

M . . . . . o.

## Književnost in umetnost.

**Ruska moderna.** Gorkij, Andrejev, Skitalec, Bunin, Čirikov. Novele in črtice. Prevela Minka Govékarjeva. V Ljubljani 1905. Natisnila in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Str. 398. Cena broširanemu izvodu 4 K, elegantno vezanemu 6 K. Gospa Govékarjeva si je pridobila lepo zaslugo, da je seznanila slovensko javnost z ruskimi pisatelji, ki zbujačo opravičeno pozornost vsega olikanega sveta. Ne dvomimo, da si pridobi ruska moderna tudi med Slovenci mnogo častilcev.

**Občinska Uprava.** Poučni stanovski list županom, občinskim tajnikom, občinskim svetovalcem in drugim javnim organom. Izhaja vsakega 1. in 12. dne meseca ter stane vsesletno 8 K, polletno 4 K. Ureja dr. Vladimir Ravnihar. — Ker je tudi mnogo učiteljev, ki opravljajo posle občinskega tajnika, ta list toplo priporočamo, saj kaže že I. štev., da bo list popolnoma ustrezal svoji hvaležni nalogi.

## Vestnik.

**Osebnosti.** Za dekliško ljudsko šolo v Kranju je imenovana gđc. Ivana Lampe kot provizorična učiteljica. Nadučitelj na vrhu je imenovan Fran Silvester, nadučitelj v Čatežu Anton Vidmar, nadučitelj v Podkrajju A. Zupanec, nadučitelj na Dobrovi Fran Borštnik, v Tuhinju pride Suzana Baloh, k št. Petru v Ljubljani Marija Levstek, na Rako Fr. Lunder.

**Umrl** je dne 10. t. m. tovariš Alojzij Pin, šolski voditelj v Dolenjem Logatcu. Vrlega tovariša se še spomnimol

**Okrajni šolski svet logaški** je šel pri svoji zadnji seji preko predloga za discipliniranje delegatov IV. deželne učiteljske skupščine na dnevni red. Litija torej ne dobi sebi enakega okraja!

**Pametna in jako dobra je misel o zborovanju** samskih učiteljev in učiteljic v Ljubljani med božičnimi počitnicami. Čas je, da se poseže po najskrajnejšem sredstvu. Tako povišanje plač je mogoče menda samo na Kranjskem, kjer hoče nositi zvonec poglavar kranjskih klerikalcev in nasprotnikov šole. To je sramotno za učiteljstvo in za deželo. — Dežela naj plača pošteno svoje služabnike, ali naj pa šole zapro in ne vodijo v pogubo mladih oseb. Če pa res ne morejo, ali bolje, nočejo plačati, naj zapro tudi učiteljske in zabranijo tako mladim idealnim ljudem grenko življenje in odstranijo tako mnogo obupa. Na svidenje o o Božiču v Ljubljani! — Ona učiteljska društva, ki še niso zborovala, naj to hitro store in izvolijo odposlance. Samci, neustrašeno naprej, oženjenci pa za nami! T.

**Letošnje božične počitnice.** Vodja naučnega ministrstva je odredil, da se začno letošnje božične počitnice na srednjih šolah že dne 23. t. m. Isto lahko ukrenejo deželni šolski sveti za ljudske in meščanske šole.

**O učiteljskem vprašanju** razpravlja goriška »Soča« v 88. številu. S temi izvajanci seznanimo pobliže svoje bralce prihodnjič.

**V ljudski šoli v Selih na Koroškem** je letos vsolanih 107 otrok, od teh obiskuje slovenski razred 68 otrok. To je dokaz, da so začeli tudi koroški starši uvidevati, da je uspeh pouka le tedaj zagotovljen, če se ga uživa v materinem jeziku.

**K članku o štajerskih ljudskošolskih razmerah**, ki ga priobčujemo na drugem mestu, se je oglasil v »Dom ovinu« tudi nekdo iz učiteljskih krogov, pišoč, da je vsak stavek, vsaka beseda dokazan odmev resničnosti. Gotovi ljudje velikokrat ne razumejo ali v svoji prevzvišenosti nočejo pripoznati tistega tihega, skrivnostnega delovanja požrtvovalnih, za svoj narod navdušenih faktorjev — ljudskošolskih učiteljev. — Kako se siromak časih trudi in peha, preden pride do svojega težavnega poklica! — Nastopi novo življenje. Ves navdušen za narodov blagor se kakor mravlja z vso vnemo oprime dela. Ustanavlja bralna, pevka, tamburaška društva, uprizarja gledališke predstave, izkratka: loti se vsakega, bodisi še tako težavnega in odgovornega dela. Čuti se pač dolžnega in poklicanega, žrtvovati se za svoj narod, iz katerega je zrastel sam, in ki je toli zatiran. Obenem pa žrtvuje v narodne namene, kolikor pač more žrtvovati pri svoji pičli plači. Pomisliti je treba, s kakim težkočami se mora boriti posebno mlad učitelj. S tistimi borimi 70 kronami si naj plačuje hrano, luč, kurjavo, obleko in recimo, če si je moral sam kupiti hišno opravo na obroke, kakor jazl mora še vsak mesec najmanj 10 K poslati mizarju. Kako hočeš torej izhajati? Imamo že itak majhno plačo, a še te ne dobivamo ob času, kakor nam gre. Tako n. pr. še danes, dne 6. decembra, nisem dobil nakaznice, akoravno sem nastopil že 1. novembra svojo novo službo in se je moj nastop takoj naznanil, in sicer direktno na dež. šol. svet. V kakšne zadrege in neprijetnosti lahko človek zagazi pri tem. Meni je n. pr. krojač pisal že dve pismi in mi grozil s tožbo, ako mu takoj ne pošljem mesečnega obroka. A kako mu ga hočem poslati, če ga še sam nisem dobil? Zeleti bi bilo, da bi se naši gosposdije poslanci ob priložnosti obrnili na merodajno mesto in izposlovali, da se v bodoče ne zavlačuje več tako dolgo nakazanje učiteljskih plač. Ne godi se to samo meni. Naštel bi vam lahko deset kolegov, službujočih v istem okraju kakor jaz, ki vsak dan že nestrpno pričakujejo pošte, a gredo zopet prevarani brez nakaznice v šolo. — Pri vse tem pa se še človek vendar trudi in peha, da stori kakor pač največ more, za narodno izpodbujo in procvit. Vse to pa za nekatere ljudi ne velja nič, popolnoma nič. Žanje samo nehvaležnost in grda predbacivanja. Recimo, da ne zahajaš v vsako slov. gostilnico bodisi iz gmotnega ali kakršnegakoli vzroka, si že naroden izdajalec — nemčur brez značajnosti. Redno moraš vsak dan obletati vse slovenske gostilne, »maš d'narce al' pa ne«, sicer si Efijalt, ki si vrgel puško v stran in jo mahnil k drugi stranki. Kar čez noč in brez pomisleka te prekrstijo iz Ivana — za Hansa! To so sicer žalostna, a vendar dejstva! In baš ljudje, ki se štulijo tuintam med veljake, ti delajo iz nevoščljivosti vsakojake zapreke pri kakem podjetju, te zahrbtno napadajo in blatijo, namesto da bi te podpirali. Kakor sem že dejal: če te ni povsod, si izdajalec, če pa prideš med nje, si preziran. — Tovariši! Pustimo jih pri miru in orjimo s plugom po celini, kakor smo začeli! In strmeli bodo, ko bodo videli dejstva!

**Šolsko veselico** je priredila mladina deške ljudske šole v Kamniku dne 10. t. m. pod vodstvom tovariša E. Adamiča. Izvajali so Kosijeve »Letne čase«.

**Izpit učiteljske usposobljenosti** so napravile v Gradcu učiteljice Silva Binter od Marije Snežne, Olga Cvahte iz Male Nedelje, Vekoslava Gorjak iz Cezanjevcev, Franja Jandl iz Vel. Nedelje, Marija Kocuvan iz Cvena, Ana Lapornik iz Trbovelj (z odliko), Bazilija Žigart iz Maribora in Bogdana Žizek iz Šmartnega v Rožni dolini.